

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

22.6.2026. - 26.6.2026.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 29.6.2026. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 22.6.2026. - 26.6.2026.

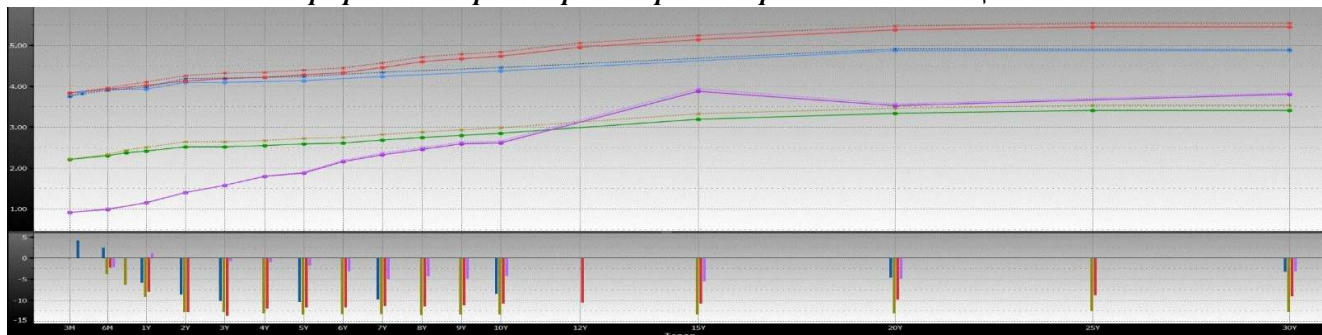
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Зона евра			САД			Велика Брит			Приноси		
	19.6.26	-	26.6.26	19.6.26	-	26.6.26	19.6.26	-	26.6.26	19.6.26	-	26.6.26
2 године	2,65	-	2,52	4,18	-	4,09	4,25	-	4,13	1,41	-	1,41
5 година	2,72	-	2,59	4,23	-	4,13	4,40	-	4,28	1,90	-	1,88
10 година	2,99	-	2,85	4,45	-	4,37	4,84	-	4,73	2,66	-	2,62

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке трезорске записе

Доспијеће	Приноси		
	19.6.26	-	26.6.26
3 мјесеца	2,263	-	2,239
6 мјесеци	2,334	-	2,297
1 година	2,517	-	2,427

Графикон 1: Приказ кривих приноса државних обвезница

Графикон приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 26.6.2026. године (пуне линије) и 19.6.2026. године (испрекидане линије).

ЗОНА ЕВРА

Приноси обвезница како сигурнијих, тако и периферних земаља зоне евра, су током протекле седмице забиљежили смањење дуж цијеле криве приноса. Приноси њемачких обвезница су смањени између 12 и 14 базних поена, док су приноси италијанских обвезница смањени између 11 и 12 базних поена.

Званичници ЕЦБ-а су били активни у контексту коментара о монетарној политици и актуелних дешавања на Блиском истоку.

Предсједница ЕЦБ-а Лагард (Lagarde) је изјавила да не предвиђа потребу за снажнијим одговором на сукоб на Блиском истоку јер се очекује да ће се инфлација вратити на циљаних 2% у средњорочном периоду. Истакла је да се зона евра суочава с инфлационим шоком који је превелик да би се игнорисао, али који још не изазива секундарне ефекте на плате, што зону евра ставља у њен "средњи" сценарио који захтијева умјерено поштравање. Нагласила је зависност о подацима и примијетила да је шок мањи него у 2021. и 2022. години усред јачег тржишта рада, виших прихода, отпорности инвестиција повезаних с бјештачком интелигенцијом и солидних финансија домаћинстава. Потпредсједник ЕЦБ-а Вујчић је процијенио да ће инфлација вјероватно остати изнад циљане у 2027. години, чак и да дугорочна очекивања остану непромијењена, а подаци о платама не показују јасне секундарне ефекте. Главни економиста Лејн (Lane) сматра да инфлациони ризици могу дуже времена бити изнад циља од 2% јер се примјећују сигнали даљег притиска на цијене у наредним мјесецима. Подсјетио је да и најповољнији сценарио сукоба на Блиском истоку захтијева јасан одговор ЕЦБ-а на инфлацију, као и уочено прелијевање цијена енергената на друге производе.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може настати као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

ЕЦБ процјена је показала да ће раст цијене нафте, због рата на Блиском истоку, смањити економски раст зоне евра за 0,4%. У процјени се наводи да је раст цијене нафте већи него на почетку инвазије на Украјину, али мањи од раста цијене за вријеме голфског рата 90`их. Такође се констатује да што дуже цјеновни шок буде трајао, то ће бити већи негативни утицај на економски раст.

Аналитичари све мање очекују додатна повећања каматних стопа с обзиром на то да се цијена нафте вратила на предратни ниво, што директно утиче на инфлацијске прогнозе. Једногодишња инфлациона очекивања ЕЦБ-а у мају износе 3,5%, што је мање у односу на април (4,0%). Трогодишња инфлациона очекивања износе 2,9%, што је непромијењено у односу на април.

Табела 3: Кретање економских индикатора за зону евра

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс потрошачког повјерења П – ЕЗ	ЈУН	-18,0	-17,7	-19,0
2.	ПМИ индекс прерађивачког сектора П – ЕЗ	ЈУН	51,6	51,3	51,6
3.	ПМИ индекс услужног сектора П – ЕЗ	ЈУН	48,6	48,9	47,7
4.	Композитни индекс П – ЕЗ	ЈУН	49,2	49,5	48,5
5.	ГфК индекс потрошачког повјерења	ЈУЛ	-28,0	-29,2	-29,7
6.	Стопа незапослености – Финска	МАЈ	-	12,7%	11,6%

САД

Приноси на америчке државне обвезнице забиљежили су пад дуж цијеле криве приноса, услјед смањења цијена нафте, које је умањило очекивања наставка инфлационих притисака, као и услјед реторике председника Феда Варша (Warsh).

Предсједник Феда у Њујорку Вилијамс (Williams) је изјавио да су каматне стопе у „доброј позицији“ да смање инфлацију, коју је описао као "несумњиво повишену" због царина, енергетског шока узрокованог ратом у Ирану и повећања инвестиција у вјештачку интелигенцију. Очекује да ће инфлација пасти на 3,5% до краја године и постепено достићи циљ од 2% до 2028. године. Предсједник Феда у Чикагу Гулсби (Goolsbee) је изјавио да је инфлација далеко изнад циља и да се креће у погрешном смјеру, оцијенивши инфлацију у услужном сектору забрињавајућом у већој мјери од осталих категорија. Предсједник Феда у Ричмонду Баркин (Barkin) је упозорио да је инфлација и даље превисока, упркос раним знацима потенцијалног успоравања.

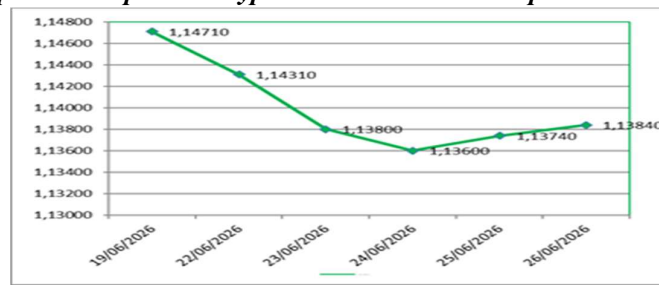
Министар финансија САД Бесент (Bessent) је изразио пуно повјерење у новог предсједника Феда Варша, те оцијенио да би смиривање сукоба с Ираном и пад цијена енергената могли допринијети повратку инфлације на циљани ниво. Истовремено, пројектовао је привредни раст од најмање 3% у 2026. години, уз могућност смањења буџетског дефицита, наглашавајући да би раст продуктивности подстакнут вјештачком интелигенцијом могао омогућити снажан економски раст уз ограничене инфлационе притиске, као и очување снаге америчког долара.

Анкета Блумберга (Bloomberg) је показала да економисти за период од 2026. до 2028. године очекују економски раст по стопама од 2,1%, 2,1% и 2,2%, респективно. За исти период инфлацију процјењују на нивоима од 3,5%, 2,4% и 2,1%. Буџетски дефицит остаје врло висок и требао би се кретати око 6,4%. Стопа незапослености ће бити у распону од 4,2-4,3%.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	ГДП (Q/Q) – годишњи ниво – фин.	I квартал	1,6%	2,1%	0,5%
2.	Лична потрошња – прел.	I квартал	1,4%	0,5%	1,9%
3.	ПЦЕ дефлатор (Г/Г)	МАЈ	4,1%	4,1%	3,8%
4.	Индекс личних прихода	МАЈ	0,4%	0,7%	0,0%
5.	Индекс личних расхода	МАЈ	0,6%	0,7%	0,4%
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	20. јун	225.000	215.000	227.000
7.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	13. јун	1.802.000	1.821.000	1.800.000
8.	Композитни индекс - прел.	ЈУН	52,1	52,2	51,5
9.	Број захтјева за хипотекарне кредите	19. јун	-	1,0%	-3,8%
10.	Поруцбине трајних добара - прел.	МАЈ	-5,0%	-4,5%	8,5%

Графикон 2: Кретање курса EUR/USD током протекле седмице

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EUR/USD смањен са нивоа од 1,1471 на ниво од 1,1384.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Приноси британских државних обвезница су током претходне седмице смањени због опадајућих инфлационих очекивања и мање вјероватноће да ће БоЕ повећати референтну каматну стопу.

Члан МПЦ БоЕ-а Тејлор (Taylor) је предложио потенцијално смањење каматних стопа, ако се постигне мир на Блиском истоку и цијене енергената падну, што би могло смањити каматне стопе како би се стимулисала економија. Тејлор је напоменуо да је одржавање каматних стопа на тренутном нивоу усред неизвјесности око сукоба паметно, али да би мирно рјешење могло оправдати смањења. Вјероватноћа повећања каматне стопе БоЕ-а до краја текуће године се посљедњих дана континуирано смањује, тако да ниједно повећање није у потпуности укалкулисано.

БоЕ је објавила политику и нацрт Кодекса праксе за системске издаваоце стабилних криптовалута (stablecoin), означавајући кључну прекретницу у успостављању режима стабилних криптовалута. Оквир подржава сигурне иновације, омогућавајући стабилним криптовалутама издатим у Великој Британији да се развију као поуздани облици дигиталног новца. Замјеница гувернера Бриден (Breedon) је изјавила да је ово важна прекретница у пружању већег избора и иновација у плаћањима, да иновација напредује на повјерењу и да су данас постављени темељи тог повјерења за нови облик новца, с брзим откупом, снажном заштитом и подршком централне банке. Премијер Стармер (Starmer) је поднио оставку на функцију чиме је отворен пут за Ендија Барнхама (Andy Burnham) да у септембру постане седми премијер у посљедњих десет година.

Чланица МПЦ БоЕ-а Дингра (Dhingra) је упозорила да високе каматне стопе ометају зелене иновације повећањем трошкова финансирања, повећањем цијене подршке за обновљиве изворе енергије и смањењем релативних трошкова фосилних горива. Нагласила је потребу за кохерентном комбинацијом монетарно-фискалне политике, јер се монетарна политика сама по себи не може носити с инфлацијом повезаном с климом. Напоменула је да су, иако централне банке морају одржавати стабилност цијена, климатске промјене и зелена транзиција постале кључне за економску стабилност, док су недавне инфлационе епизоде, узроковане енергетским и робним шоковима, откриле ограничења монетарних алата.

Табела 5: Кретање економских индикатора за Велику Британију

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	ПМИ прерађивачког сектора (прелим.)	ЈУН	53,5	53,1	53,9
2.	ПМИ услужног сектора (прелим.)	ЈУН	50,1	48,7	49,3
3.	Композитни ПМИ (прелим.)	ЈУН	50,5	49,4	49,7

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, па је курс EUR/GBP забиљежио смањење са нивоа од 0,86671 на ниво од 0,86265. GBP је депрецирала у односу на USD, па је курс GBP/USD смањен са нивоа од 1,3232 на ниво од 1,3200.

ЈАПАН

Приноси јапанских државних обвезница кретали су се у уском распону у првом дијелу седмице, да би у другој половини пали дуж цијеле криве приноса, уз израженији пад на дужем крају. На седмичном нивоу забиљежен је пад приноса на дужем (4 базна поена) и средњем дијелу криве (2 базна поена), уз непромијењен кратки дио. Никеи 225 (Nikkei 225) индекс дионица је имао изразито волатилну седмицу. Индекс је седмицу отворио растом од 1,55% на рекордних 72.353,96 поена, што је осма узастопна сесија раста, подржан оптимизмом у вези са потражњом за АИ која се проширила на пратеће индустрије. Услиједио је оштар дводневни пад, након заокрета у глобалном расположењу према АИ, да би индекс у четвртак поново забиљежио снажан раст од 4,61%. На крају седмице Никеи је пао за 4,15% на 69.360,88 поена, чиме је седмицу завршио 2,65% ниже. Гувернер БоЈ-а Уеда (Ueda) је изјавио да БоЈ види ризик да инфлација премаши циљ од 2% и да ће сходно томе проводити додатна повећања референтне каматне стопе, уз оцјену да се базна инфлација креће према циљу и да финансијски услови остају експанзивни. Замјеник гувернера БоЈ-а Химино (Himino) је оцијенио да би, у условима ризика да базна инфлација пређе циљ од 2%, одгађање неопходног прилагођавања степена монетарне експанзивности могло касније оптеретити економску активност.

Записник с овомјесечне сједнице БоЈ-а је показао да дио чланова сматра пожељним повећања референтне каматне стопе сваких неколико мјесеци и што скорије приближавање неутралном нивоу (око 2%, у распону од приближно 1,10% до 2,50%), уз оцјену да би се поскупљења могла проширити и изван нафтних деривата, чак и уз пад цијена нафте, због шокова тражње из иностранства, прије свега везане за АИ. Премијерка Такаичи (Takachi) је представила инвестициони план вриједан 370 билиона ЈPY (око 2,29 билиона USD) у комбинаване јавне и приватне инвестиције до 2041, од чега се 101,6 билиона ЈPY односи на вјештачку интелигенцију и чипове, те наложила министру економије припрему свеобухватног пакета мјера за јачање отпорности енергетског система, уз оцјену да ће, уз раст потрошње електричне енергије под утицајем развоја АИ, осигурање довољних количина бити кључни изазов за стратегију раста.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	ПМИ прерађивачког сектора (прелим.)	ЈУН	54,9	54,5	
2.	ПМИ услужног сектора (прелим.)	ЈУН	51,8	50,0	
3.	Композитни ПМИ (прелим.)	ЈУН	52,5	51,1	
4.	РПИ услужног сектора (Г/Г)	МАЈ	3,3%	3,3%	3,3%
5.	Наруцбе машинских алата (Г/Г) – финално	МАЈ	37,5%	45,1%	
6.	Водећи ЦИ индекс – финално	АПР	116,1	115,4	

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EUR/JPY забиљежио смањење са нивоа од 185,11 на ниво од 184,14. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USD/JPY забиљежио повећање са нивоа од 161,30 на ниво од 161,74, задржавајући се близу најслабијег нивоа у посљедње четири деценије према USD, у уском распону око 161,5-161,8. Инвеститори су пратили могућност интервенције након телефонског разговора министрице финансија Катајаме (Katayama) и америчког министра финансија Бесента, који су се, према ријечима Катајаме, сложили да по потреби подузму „одлучне мјере" у вези с валутама, уз њену оцјену да су двије земље све „усклађеније" по питању девизне политике.

НАФТА И ЗЛАТО

Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у понедељак је износила 76,60 USD (EUR 66,81).

На почетку седмице цијена нафте је смањена након што је објављено да разговори на релацији САД-Иран напредују, што је подстакло очекивања потпуне нормализације трговином енергената. Трампова администрација је привремено ублажила санкције на иранску нафту, одобравајући шездесетодневно изузеће у оквиру привременог мировног споразума, што означава значајну промјену у односима САД и Ирана од кризе из 1979. године.

У уторак је настављено смањење цијене нафте јер су танкери наставили отвореније транзитирати кроз Хормушки мореуз након постизања привременог мировног споразума између САД и Ирана.

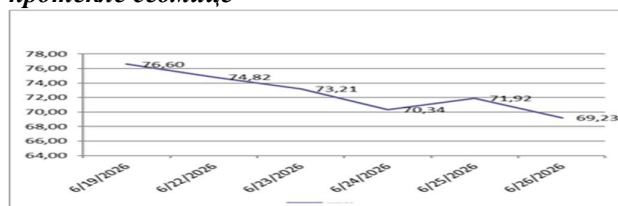
Тенденција смањења цијене је настављена до средине седмице како све више танкера пролази Хормушки мореуз и понуда на тржишту се повећава. Предсједник САД Трамп (Trump) је позвао да се истраже нафтне и гасне компаније које још увијек нису смањиле цијене потрошачима, иако је поново успостављен проток енергената. Кина је позвала нације широм свијета на убрзање енергетске транзиције јер је рат на Блиском истоку показао како понуда енергената може оједном бити значајно ограничена.

У четвртак се цијена нафте повећала након што је танкер погођен непознатим пројектилом у Хормушком мореузу. Ирак је демантовао да излази из ОПЕК-а (ОПЕС) јер су се појавиле шпекулације да нису задовољни додијељеним квотама за производњу. Саудијска Арабија се припрема да покрене главни терминал за извоз нафте.

У петак је забиљежено смањење цијене како се забринутост у вези испоруке нафте и других енергената значајно смањују јер се транзит кроз Хормушки мореуз убрзава, а извоз из Перзијског залива се опоравља на 75% нивоа прије избијања рата. САД и Иран су се сложили да прекину нападе и састат ће се у уторак у главном граду Катару.

Цијена једног барела нафте на крају седмице је износила 69,23 USD (EUR 60,81), што представља пад од 9,62% на седмичном нивоу.

Графикон 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Цијена једне fine унце злата у понедељак је износила 4.155,71 USD (EUR 3.622,80).

На почетку седмице цијена овог племенитог метала је повећана како је објављено да је постигнут напредак у мировним разговорима о ситуацији на Блиском истоку. У уторак је забиљежено смањење цијене злата како су глобална распродаја дионица технолошких компанија и забринутост због повећања каматних стопа Феда вршили значајан притисак на цијене племенитих метала. Јачи USD и изјаве предсједника Феда Варша допринијели су паду цијене злата, што је навело неколико банака да смање прогнозе цијене овог племенитог метала.

Сређином седмице је цијена злата поново смањена и кретала се у правцу 4.000 USD по унци због апрецијације USD и изгледа да ће Фед до краја године извршити бар једно повећање референтне каматне стопе. У четвртак је забиљежено незнатно повећање након објаве података о америчкој инфлацији, који су благо смањили очекивања наредног повећања каматних стопа Феда. На крају седмице цијена овог племенитог метала је поново благо повећана јер су подаци о инфлацији у САД ублажили очекивања за даља повећања каматних стопа Феда, упркос изазовима јачег долара и јаче реторике званичника. Цијена једне fine унце злата је на крају седмице износила 4.088,74 USD (EUR 3.591,65), што представља пад од 1,61% на седмичном нивоу.

Графикон 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

